

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 95 0 К 043522 18 Квлз
Бања Лука, 18.05.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједнице вијећа, те Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету осуђеног Д.В., због кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 377. став 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости главног окружног јавног тужиоца у Требињу, изјављеном против пресуде Окружног суда у Требињу број 95 0 К 043522 17 Кж 2 од 18.10.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 18.05.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Требињу број 95 0 К 0435222 17 К 2 од 29.06.2017. године, оглашен је кривим оптужени Д.В., због кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 377. став 2. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 01/12 и 67/13 – у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (два) мјесеца. Изричена му је мјера безбједности одузимање предмета који су употребљени за извршење кривичног дјела (који су појединачно прецизирани у изреци те пресуде), обавезан је да плати на име трошкова кривичног поступка паушални износ од 250,00 КМ, а оштећени Фонд ПИО РС Филијала Т. је са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу.

У поступку по жалбама браниоца оптуженог и оштећеног Фонд ПИО РС Филијала Т., Окружни суд у Требињу је пресудом број 95 0 К 043522 17 Кж 2 од 18.10.2017. године поводом жалбе браниоца оптуженог, по службеној дужности преиначио цитирану пресуду Основног суда у Требињу, тако што је на основу члана 297. тачка д) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник РС“ број 53/12 и 91/17, у даљем тексту: ЗКП РС), због застарјелости кривичног гоњења према оптуженом одбио оптужбу да је на начин описан у изреци те пресуде починио кривично дјело фалсификовања исправе из члана 377. став 2. КЗ РС. Одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећени Фонд ПИО РС Филијала Т. је са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу. Истом пресудом одбијена је као неоснована жалба оштећеног Фонд ПИО РС Филијала Т.

Против наведене пресуде окружног суда, главни окружни јавни тужилац у Требињу (у даљем тексту: тужилац) је поднијела захтјев за заштиту законитости (у

даљем тексту: Захтјев) због повреде Кривичног закона почињене у жалбеном поступку - члан 350. став 1. тачка а) и став 2. тачка б) ЗКП РС, с приједлогом да се Захтјев уважи као основан и утврди да је побијаном пресудом повријеђен Кривични закон.

У одговору на Захтјев бранилац осуђеног, адвокат Ј.Ч. је оспорио његову основаност и предложио да се Захтјев тужиоца као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд је испитивање повреда закона, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на оне повреде на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Осим тога искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Поднесеним Захтјевом тужиоца као основ побијања правоснажне пресуде означена је повреда Кривичног закона почињена у другостепену поступку, али без прецизирања одређеног облика повреде Кривичног закона прописаних у одредби члана 312. ЗКП РС, међутим из образложења Захтјева, произлази да је у питању повреда из тачке г) цитиране законске одредбе која се манифестује у томе да је у погледу кривичног дјела које је предмет оптужбе примјењен закон који се не може примјенити.

Захтјев није основан.

Наиме, основни уставни принцип временског важења закона (а и других прописа) садржан у члану 110. Устава Републике Српске се манифестује у правилу да правне норме не могу имати повратно дејство, а један два изузетка од овог правила прописана цитираном уставном одредбом, односи се на одредбе кривичног закона и садржан је у принципу да се на учиниоца кривичног дјела примјењује нови закон ако је блажи за учиниоца.

Наведени уставни принципи о временском важењу кривичног закона садржани су у члану 4. КЗ РС, који је био на снази у вријеме извршења кривичног дјела за које се оптужени терети по потврђеној оптужници, те у члану 9. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 64/17, у даљем тексту: Кривични Законик), који је донесен након извршења предметног кривичног дјела и који је ступио на снагу дана 18.07.2018. године. Према цитираним законским одредбама на учиниоца кривичног дјела примјењује закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела, а ако је послје извршења кривичног дјела измијењен закон једном или више пута, примјењује закон који је најблажи за учиниоца. Најблажим законом међу законима који конкуришу за примјену на конкретан случај сматра се онај закон који оптуженог доводи у најповољнији положај с аспекта кривичне одговорности, а што суд оцјењује у сваком конкретном случају.

Једно од опште прихваћених правила за оцјену који закон је блажи, односи се на рокове застарјелости кривичног гоњења, па када нови закон предвиђа краћи рок застарјелости, он је блажи за учиниоца ако је по том, новом закону, застарјелост и наступила.

Неспорно је да за примјену на конкретан случај конкуришу два закона и то КЗ РС који је био на снази у вријеме извршења дјела и Кривични законик који је ступио на снагу након извршења дјела. По оба ова закона радње оптуженог чињенично описане у диспозитиву оптужнице и изреци побијане пресуде представљају квалификовани облик кривичног дјела фалсификовања исправе, за које је прописана казна затвора од три мјесеца до пет година, међутим нови закон прописује краћи рок застарјелости кривичног гоњења. Тако према одредбама члана 111. став 1. тачка 4. КЗ РС кривично гоњење не може се предузети кад протекне десет година од извршења кривичног дјела (релативна застарјелост кривичног гоњења) док апсолутни рок застарјелости за ово кривично дјело, прописан у одреби члана 112. став 6. тог законског прописа износи двадесет година, а релативна застарјелост кривичног гоњења у смислу одредби члана 95. став 1. тачка 5. Кривичног законика наступа протеком пет година од извршења кривичног дјела, док апсолутни рок застарјелости прописан у одредби члана 96. став 8. тог законика износи десет година.

Дакле, у конкретном случају и ранији и нови закон радње чињенично описане у диспозитиву оптужнице и изреци побијане пресуде прописују као кривично дјело и то квалификовани облик кривичног дјела фалсификовања исправе, те прописују исте казне за то дјело, међутим нови закон скраћује рок застарјелости кривичног гоњења. Па како је према чињеничном опису кривичног дјела у диспозитиву оптужнице кривично дјело извршено 07.04.2009. године, а према стању списка предмета против оптуженог у року од пет година, предвиђеном за релативну застарјелост кривичног гоњења према Кривичном законнику за наведени облик овог кривичног дјела, нису предузимане било какве процесне радње ради гоњења оптуженог због учињеног кривичног дјела које би довеле до прекида застарјелости (наредба о спровођењу истраге као прва процесна радња јавног тужиоца донесена након 6 година 9 мјесеци и 18 дана од извршења дјела) то је, према закључку побијане пресуде, у смислу одредби члана 95. став 1. тачка 5. Кривичног законика наступила релативна застарјелост кривичног гоњења.

Правилност наведеног закључка побијане пресуде доводи се у питање Захтјевом тужиоца заснованим на тврдњи да је у конкретном случају релативни рок застарјелости кривичног гоњења у смислу одредби члана 112. КЗ РС (као тада важећег закона) прекинут сваком радњом тужилаштва и суда предузетом ради кривичног гоњења оптуженог као учиниоца дјела, са којим прекидом је релативни рок застарјелости кривичног гоњења почео изнова да тече. При томе се прецизира да је наредба о спровођењу истраге донесена 25.01.2016. године, осуђени испитан у истрази 26.02.2016. године, саслушани свједоци у истрази 05.04. и 23.05.2016. године, подигнута оптужница 06.06.2016. године а потврђена 09.06.2016. године, донесена првостепена пресуда број 95 0 К 043522 16 К дана 24.11.2016. године, рјешење другостепеног суда број 95 0 К 043522 17 Кж донесено 20.02.2017. године и пресуда првостепеног суда број 95 0 К 043522 17 К 2 донесена 29.06.2017. године. Слиједом тога, према тврдњи Захтјева тужиоца, одредбе Кривичног законика о застарјелости кривичног гоњења, као очигледно блаже, могу се примјенити само од посљедњег прекида застарјелости а то је 29.06.2017. године, као дан доношења пресуде Основног суда у Требињу 95 0 К 043522 17 К 2.

На описани начин, прихватајући да је рок застарјелости кривичног гоњења по новом закону краћи, те да у оквиру тог релативног рока од пет година рачунајући од извршења дјела није предузета ни једна процесна радња у правцу кривичног гоњења починиоца дјела, Захтјевом тужиоца се у суштини сугерише да се на конкретан случај требају примјенити дјелимично ранији закон и то у дијелу прекида застарјелости у оквиру релативног рока застарјелости од десет година који је прописан у закону који је био на снази у вријеме извршења дјела, а да се од посљедње радње суда којом је прекинута застарјелост, могу примјенити одредбе о застарјелости прописане у по новом закону.

Наведеним аргументима Захтјева изнесеним у прилог тврдње о повреди Кривичног закона у корист осуђеног, по оцјени овог суда није доведена у сумњу правилност закључка побијане пресуде да је примјеном Кривичног законика који је ступио на снагу послје извршења кривичног дјела, а прије доношења правоснажне пресуде, као блажег закона, у конкретном случају наступила релативна застарјелост кривичног гоњења оптуженог Д.В., за кривично дјело које је предмет оптужбе по потврђеној оптужници. Ово из разлога што је суд обавезан да, када утврди да је нови закон блажи за учиниоца дјела тај закон примјени у цјелини. Дакле, не може се на конкретан случај примјенити дјелимично ранији закон (који је био на снази у вријеме извршења дјела), а дјелимично нови закон (који је ступио на снагу након извршења дјела а прије доношења правоснажне пресуде) како се Захтјевом сугерише, па је с обзиром на то неодржива теза Захтјева тужиоца садржана у аргументима о потреби комбиноване примјене ранијег и новог закона на конкретан случај.

С обзиром да застарјелост кривичног гоњења представља околност чијим наступањем престаје овлаштење надлежних органа за кривично гоњење починиоца конкретног кривичног дјела у односу на које је застарјелост наступила, то је другостепени суд правилно поступио када је поводом жалбе браниоца оптуженог, по службеној дужности преиначио првостепену осуђујућу пресуду, тако што је на основу одредби члана 297. тачка д) ЗКП РС донио пресуду којом се одбија оптужба против оптуженог да је починио кривично дјело фалсификовања исправе из члана 377. став 2. КЗ РС.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев окружног тужиоца није основан, на што се и у одговору браниоца осуђеног на поднесени Захтјев правилно указује, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, па је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев одбијен, као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић